מחוון למורה

מחוון: קריעת ים סוף: "מה תצעק אליי? דבר אל בני ישראל ויסעו"

1. כדי שפרעה יחשוב שהם אבודים: "נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ; סָגַר עֲלֵיהֶם, הַמִּדְבָּר", וירדוף אחריהם; כך "וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ".
2. "הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם"; "מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ, לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם"; "הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם".
3. פקודות: "אַל־תִּירָאוּ", "הִתְיַצְּבוּ", "וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה". הבטחה: "ה', יִלָּחֵם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן" (או "לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד").
4. לפי אבן עזרא הם "למד מנעוריו לסבול עול מצרים", ולכן לא היה בהם כוח להילחם באדוניהם. תשובה טובה מנמקת את העמדה האישית.
5. רש"י: זה לא הזמן להאריך בתפילה כשהעם בצרה; צריך לנסוע. ספורנו: משה צעק כי חשש שהעם לא ישמע לו, וה' אומר לו שהוא "חוֹשֵׁד בְּכֻשֵּׁרִים". רש"י מבקר את העיתוי, ספורנו את החשד.
6. בפסוק יג: "אַל־תִּירָאוּ" ו"וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה". בסוף: "וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם, מֵת", "וַיִּירְאוּ הָעָם, אֶת־ה". מפחד מבני אדם לירא את ה', ומ"ראו" כציווי לראייה של ממש.
7. א. תחילה: "וַיִּירְאוּ מְאֹד" מפני מצרים שנוסעים אחריהם. סוף: "וַיִּירְאוּ הָעָם, אֶת־ה'; וַיַּאֲמִינוּ, בַּה". ב. תשובה טובה: העם ראה בעיניו את ההצלה ("וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה"). לפי רש"י, ה' דרש מהם צעד של אמונה, "אֵין לָהֶם אֶלָּא לְסַע"; לפי אבן עזרא, הפחד נבע מנפש של עבדים, והנס שבר את פחדם מן האדונים. ניקוד מוצע: א 8 (4+4); ב 12 (תיאור השינוי 4, פירוש 4, הסבר הקשר 4).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, אור החיים ומקורות חז"ל, מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: סיפורי יציאת מצרים והמסע במדבר (שמות יד-יח) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.